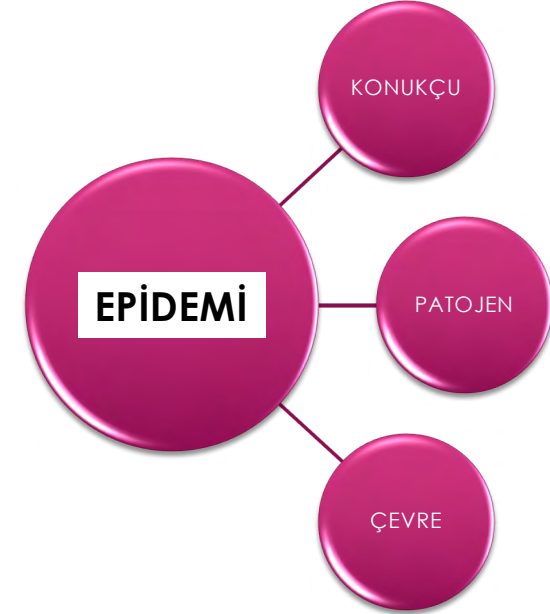
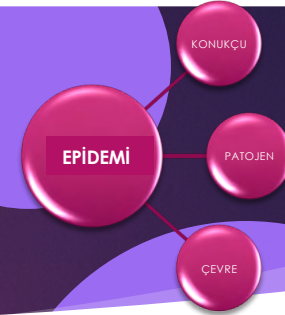

Epidemi Koşulları

- ▶ Bir hastalık bir yerde çıktığı zaman yalnız o yerdeki bitkileri lokal olarak hastalandırıyorsa bunun ekonomik olarak bir önemi yoktur.
- ▶ Hastalıklar ancak kitle halinde epidemi yaparsa ekonomik önem taşır.
- ▶ Enfeksiyonlar her zaman bir epidemi ile sonuçlanmaz. Epidemiler zaman zaman görülür.
- ▶ Bir epideminin oluşması için bazı koşulların bulunması gerekir. Bu koşullar tam olarak oluştuğundan sonra belirli bir inkubasyon süresini takiben epidemi meydana gelir.
- ▶ Epidemileri oluşturan koşullar genel olarak 3 grupta toplanabilir:

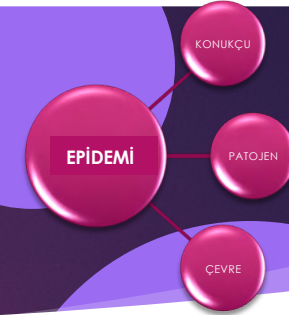

EPİDEMİ KOŞULLARI-Konukçu

Epidemilerin oluşmasında konukçu hassasiyeti büyük önem taşır. Epideminin gerçekleşmesi için o bölgede çok sayıda hassas konukçunun olması gerekir. Hassas bireylerin çokluğu genellikle monokültür tarım alanlarında görülmektedir. Hassas bireylerin dağınık olarak bulunduğu yerlerde belirli bir hastalık görülürse de epidemi karakterini alamaz. Epidemiyolojide bireylerin hassas olmaları yanında toplu halde olmalarının da büyük önemi vardır. Dayanıklı veya tolerant bireylerle yetiştiricilik yapılması durumunda epidemiler de bir süre ortadan kalkacaktır.

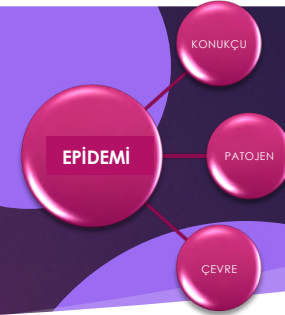
EPİDEMI KOŞULLARI-Konukçu

Bitkilerin hassasiyetinde hava şartları da önem taşımaktadır. Bazı bitkiler çevre koşullarının etkisi ile dayanıksız (predispozisyon) hale gelebilirler. Dayanıklılık genetik karakterle yakından ilişkili olmakla birlikte çevresel şartlardan da etkilenebilmektedir.

Predispozisyon bazen bitkinin belirli bir döneminde meydana gelebilir. Bitkilerin genellikle genç dönemlerinde dayanıklılıkları daha fazladır. Örneğin patatesten geç yanıklık etmeni *Phytophthora infestans*, elmada kara leke etmeni *Venturia inaequalis*, gülde *Diplocarpon rosae* vejetasyon süresi ilerledikçe daha fazla hastalık yaparlar. Bu durumun bazı istisnaları da vardır. Örneğin, şeftali yaprak kıvrıcılığı etmeni *Taphrina deformans* ve bitki virüslerinin çoğu bitkiyi henüz genç evredeyken enfekte etmektedirler ve enfeksiyon bu dönemde yoğun olarak görülmektedir.

EPİDEMI KOŞULLARI-Konukçu

Bitki beslemenin de hastalıklara dayanımı artırmada büyük önemi vardır. N, P ve K'ca zengin yapılan uygun gübreleme bitkilerin hastalıklara dayanımında olumlu rol oynar.

Epidemilerde bir diğer önemli konu ise, bazı hastalıkların epidemi yapabilmeleri için ara konukçuya ihtiyaç duymasıdır. Örneğin ülkemizde de önemli bir hastalık olan *Gymnosporangium fuscum*=Armut memeli pasının enfeksiyon yapabilmesi için *Juniperus sabinæ* ardıcına, buğday kara pası *Puccinia graminis* için *Berberis* sp. gereklidir. Ara konukçuların bulunmaması halinde hastalık çemberi tamamlanmayacağından primer enfeksiyonlar gerçekleşmeyecektir.

Dolayısıyla, ara konukçulu hastalıklarda ara konukçunun yok edilmesi, hastalık çıkışı ve yayılmasının kontrol altına alınmasında büyük önem taşımaktadır.

Buğday kara pasının hayat çemberi

